



**FOSTER
SOCIAL
INCLUSION**

Sztuka jako narzędzie inkluzji społecznej

Moduł szkoleniowy

Opracowany przez Euro- Idea Fundacja Społeczno-Kulturalna



*KA2 Partnerstwa strategiczne na rzecz edukacji dorosłych – Wymiana Praktyk
"Foster Social Inclusion:volunteering, social entrepreneurship and art for social inclusion"
Projekt 2019-1-PL01-KA204-065375*



Opis modułu szkoleniowego

Sztuka jako narzędzie inkluzji społecznej

Aktywizacja społeczna, zawodowa i kulturalna osób niezdolnych do pracy z powodu zaburzeń psychicznych z użyciem warsztatów ceramicznych.

Grupa docelowa:

Osoby narażone na wykluczenie społeczne, w tym osoby z zaburzeniami psychicznymi.

Cel główny:

Zwiększenie aktywności społecznej, zawodowej i kulturalnej osób niezdolnych do pracy z powodu zaburzeń psychicznych.

Cele szczegółowe:

- Zwiększenie motywacji do działania i zaufania we własne siły;
- Zwiększenie zdolności komunikacyjnych uczestników projektu (autoprezentacji);
- Zwiększenie kwalifikacji zawodowych i zdobycie umiejętności umożliwiających ponowne wejście na rynek pracy (techniki wyrobu oraz zdobienia ceramiki, rozwiązywanie problemów);
- Rozwój kompetencji społecznych (umiejętności komunikacyjne, współpraca);
- Poszerzenie wiedzy na temat lokalnego dziedzictwa kulturowego;
- Łączenie nowo poznanych umiejętności (ceramika, posługiwanie się cyfrowym aparatem fotograficznym) i dotychczasowych zdolności TIK czyli technologii informacyjno – komunikacyjnych (posługiwanie się komputerem oraz korzystanie z internetu).

Szkolenie stawia sobie za cel praktyczne wykorzystanie zdobytej wiedzy - zainteresowanie lokalnym dziedzictwem kulturowym, nabycie nowych kompetencji zawodowych oraz zdolność identyfikowania dostępnych możliwości działalności osobistej, zawodowej lub gospodarczej.

Uczestnicy: od 5 do 8 uczestników w grupie

Czas trwania: od 2 do 6 miesięcy

Prowadzący: 1 trener/ceramik



ROZWIJANIE KOMPETENCJI KLUCZOWYCH

- Świadomość i ekspresja kulturalna
- Umiejętność uczenia się
- Kompetencje społeczne i obywatelskie
- Kompetencje informatyczne

METODOLOGIA

- **Learning by doing**, John Frederick Dewey
To praktyczne podejście do nauki poprzez aktywny proces poznawania świata. Zasada twórczej czynności, zgodnej z zainteresowaniami ucznia i kształcącej jego siły wewnętrzne, przywraca harmonię pomiędzy zawodem a życiem człowieka oraz podnosi jego godność osobistą.
- **Hand mind connection** Badacze behawioralni wykazują, że zaangażowanie rąk do wykonania czynności stymuluje aktywność mózgu, promuje zdrowie psychiczne i łagodzi stres. Zaangażowanie rąk wydaje się szczególnie skuteczne, ponieważ, największy obszar mózgu poświęcony jest właśnie czynnościom manualnym rąk.
Czynności manualne znakomicie wpływają na nasz mózg, ponieważ:
 - Reprezentują wyzwania umysłowe, które prowadzą do rozwiązania problemów.
 - Poprawiają relacje międzyludzkie.
 - Sprawiają, że dana osoba czuje się spełniona.
 - Pobudzają rozwój koordynacji oko-dłoni, orientacji przestrzennej oraz zdolności motorycznych.
 - Są dobre na uczenie siebie oraz uczenie kogoś.
 - Skupiają uwagę i myśli na jednym zadaniu na raz.
 - Stymulują wyobraźnię i kreatywność.
 - Chronią pamięć oraz zmniejszają ryzyko chorób umysłowych.
 - Ułatwiają uczenie się technik relaksacyjnych, medytacji i rytmu.
 - Leczą stres i depresję.
- **Konstruktywizm**
Konstruktywistyczna teoria uczenia się podkreśla przede wszystkim aktywność jednostki w zdobywaniu wiedzy. Jednocześnie zdobywanie wiedzy jest procesem, który odbywa się w ciągłej interakcji z otoczeniem i konfrontacji ze samym sobą, aby w efekcie doprowadzić do rekonstrukcji obrazu własnego świata. Nurt ten przeciwstawia się założeniu, że rzeczywistość istnieje niezależnie od obserwatora i może być odkrywana poprzez zastosowanie serii systematycznych kroków, a wiedza o świecie jest względnie niezależna od podmiotu poznającego.



WIEDZA

- Wiedza na temat lokalnego dziedzictwa kulturowego; legendy i postaci tradycji krakowskich.
- Wiedza na temat technik ceramiki.
- Wiedza na temat TIK (technologie informacyjno - komunikacyjne); PowerPoint, fotografia cyfrowa, materiały multimedialne.

Wskazówki dla osoby prowadzącej

KOMUNIKACJA Z UCZESTNIKAMI SZKOLENIA

I. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA

Komunikacja osoby prowadzącej warsztaty powinna uwzględniać trzy kluczowe aspekty sytuacji. Pierwszy aspekt to cel warsztatów, czyli nauka umiejętności. Drugi aspekt jest związany z warunkami uczenia się - zajęcia mają charakter grupowy. Trzeci aspekt dotyczy specyfiki grupy – są to osoby leczące się psychiatrycznie. W związku z powyższym przed osobą prowadzącą warsztaty stoi kilka zadań wymagających dużej kompetencji komunikacyjnej.

II. ZADANIA PROWADZĄCEGO

1. Budowanie dobrej relacji z każdym uczestnikiem
2. Przekazywanie uczestnikom wiedzy na temat ceramiki
3. Przeprowadzanie instruktażu
4. Stwarzanie warunków do komunikowania się i współpracowania uczestników ze sobą
5. Wzmacnianie w uczestnikach umiejętności werbalizacji
6. Radzenie sobie z sytuacjami problemowymi
7. Celowe modelowanie umiejętności komunikacyjnych



III EFEKTYWNY INSTRUKTAŻ

- Celem warsztatów jest nauczenie uczestników tworzenia przedmiotów z gliny, więc podstawową metodą wykorzystywaną przez prowadzącego jest instruktaż.
- Uporządkowany instruktaż składa się z trzech kroków:
 - Prowadzący pokazuje, jak wykonać zadanie i mówi co robi.
 - Uczestnik wykonuje zadanie, a prowadzący mówi jak je wykonać.
 - Uczestnik sam wykonuje zadanie i mówi, co robi.
- Ważne jest, aby prowadzący podzielił złożone zadanie na etapy (nauka małymi porcjami) i uzasadniał, po co coś robi.
- Zadaniem prowadzącego jest motywowanie i wspieranie uczestnika podczas instruktażu poprzez udzielanie konstruktywnej informacji zwrotnej oraz pochwał.
- Istotne jest to, aby uczestnik czuł, że ma prawo do błędu, że błąd jest tylko okazją do korekty.

IV WZMACNIANIE UMIEJĘTNOŚCI SPOŁECZNYCH, WYKORZYSTYWANIE POTENCJAŁU GRUPY

- Może zapraszać uczestników do wypowiadania się na forum grupy np. w formie rundki na początku i końcu zajęć (np. pytanie do grupy: „w jakim nastroju zaczynasz dzisiejsze spotkanie”, co dzisiaj najważniejszego było dla Ciebie na zajęciach”). Będzie to rozwijać umiejętność werbalizacji i autoprezentacji uczestników, słuchania się nawzajem, doświadczania podobieństw i różnic, zaciekawienia się drugą osobą.
- Ważne jest stwarzanie okazji do komunikowania się między sobą i współpracowania w ramach zajęć (praca w podgrupach, praca indywidualna na rzecz całej grupy np. każda osoba wykonuje fragment złożonego przedmiotu, albo jeden element z zestawu, podejmowanie decyzji grupowej, dyskusja).
- Istotne jest również modelowanie przez prowadzącego umiejętności proszenia o pomoc np. poprzez poproszenie o podanie jakiegoś narzędzia, wyrażania emocji oraz mówienia o nich (np. „ucieszyłam jak wyciągnęłam twoją pracę z pieca”).
- Wprowadzanie przez prowadzącego od czasu do czasu luźnych wypowiedzi na tematy nie związane bezpośrednio z tematyką zajęć (np. „zobaczyłam wczoraj film na temat...”) może stwarzać mniej formalną atmosferę i zachęcać członków grupy do spontanicznych uwag.



Program szkolenia

ETAP I Przygotowanie warsztatów;

ETAP II Sześć Warsztatów ceramicznych;

ETAP III Prezentacja rezultatów warsztatów;

ETAP IV Ewaluacja.

Opis poszczególnych etapów szkolenia

ETAP I Przygotowanie warsztatów

Czas trwania spotkania 2.5 h

1.0. Spotkanie informacyjne z uczestnikami i opiekunami

1.1. Porozmawiajmy o warsztatach

CEL: 1 Uświadomienie uczestnikom korzyści płynących z uczestnictwa w warsztatach aktywizujących, zapoznając ich z ogólną tematyką zajęć; prezentacja metod i form realizacji.

1.2. Współtworzenie tablicy „poznajmy się”

CEL: Nawiązanie indywidualnej relacji z uczestnikami.

Przedstawienie się prowadzącego i uczestników, przełamywanie lodów, dyskusja przy użyciu Metaplanu / w czasie debaty uczestnicy wspólnie tworzą plakat będący graficznym skrótem tej debaty.

1.3. Wywiad z uczestnikami

CEL: 1 Diagnoza wiedzy z zakresu lokalnego dziedzictwa kulturowego; legendy i postaci lokalnego dziedzictwa kulturowego.

PRZEDSTAW/NARYSUJ wybraną postać legendarną, baśniową lub historyczną.

Luźna rozmowa na temat legend i legendarnych postaci oraz lokalnego dziedzictwa kulturowego.

CEL: 2 Diagnoza wiedzy, umiejętności i kompetencji z zakresu technik ceramiki.

CEL: 3 Diagnoza wiedzy, umiejętności i kompetencji z zakresu TIK (technologie informacyjno - komunikacyjne);.



1.4 Podziel się historią

Razem tworzymy historię z warsztatów oraz szkolenia. Zastanawiamy się jak uczestnicy mogą dzielić się swoim doświadczeniem, wiedzą i wynikami warsztatów?

CEL: 1 Prezentacja metod i narzędzi roboczych w ramach TIK: fotografia cyfrowa, materiały multimedialne, narzędzia internetowe.

np. PowerPoint ze zdjęciami z warsztatów, dzielenie się swoim doświadczeniem oraz doskonalenie umiejętności cyfrowych.

CEL: 2 Rozwijanie umiejętności uczenia się;

W to działanie można zaangażować uczestników warsztatu ceramicznego oraz inne osoby (podopiecznych i opiekunów), które mają większe doświadczenie z komputerem by razem pracowały nad prezentacją i uczyły się od siebie nawzajem.

CEL: 3 Prezentacja metod rozpowszechniania wyników;

Metaplan / uczestnicy wspólnie tworzą plakat będący skrótem graficznym doświadczenia szkoleniowego, praca w grupie.

Idea: Wystawa prac w muzeum, bazar.

2.0. Wizyta w Muzeum Historycznym

Uczestnicy poznają lokalne legendy i tradycje.

CEL: 1 Zainteresowanie lokalnym dziedzictwem kulturowym, zdobywanie nowej wiedzy w tej dziedzinie;

CEL: 2 Rozwijanie umiejętności uczenia się;

CEL: 3 Nabycie nowych kompetencji społecznych i obywatelskich.



3.0. Wizyta w sklepie z pamiątkami

Lokalny rynek pamiątek.

CEL: 1 Zainteresowanie lokalnym rynkiem pamiątek;

CEL: 2 Identyfikacja dostępnych opcji dla działań osobistych, zawodowych lub biznesowych;

CEL: 3 Zainteresowanie lokalnym dziedzictwem kulturowym, zdobywanie nowej wiedzy w tej dziedzinie;

CEL: 4 Nabycie nowych kompetencji społecznych i obywatelskich.

ETAP II Sześć Warsztatów ceramicznych

Zajęcia w małej grupie (5-8 uczestników).

Czas trwania warsztatu 2.5 h

Warsztat ceramiczny 1

Folklor tradycyjny i folklorizm, co je wyróżnia? Podstawowe elementy folkloru regionalnego i narodowego (dzielenie się wiedzą z muzeum, Internetu, wzajemne i partnerskie uczenie się (z j. ang. peer learning)).

Używamy: Glina, angoby

Technika “plastry”- uczestnicy uczą się, jak je tworzyć, jak je łączyć (kompozycja) i jak używać.

Tworzenie ceramiki w podstawowej technice – talerz , kafelek.

Podstawowe informacje o ceramice, właściwości gliny.

Uczestnicy tworzą prosty przedmiot, łącząc elementy, dekorując motywami lokalnego folkloru (np. Kwiaty, paski, itp.).



Warsztat ceramiczny 2

Folklor tradycyjny i folkloryzm, co je wyróżnia? Podstawowe elementy folkloru regionalnego i narodowego (dzielenie się wiedzą z muzeum, Internetu, wzajemne i partnerskie uczenie się (z j. ang. peer learning)).

Używamy: Gлина, angoby

Technika „wałeczki” i „wstęgi” - uczestnicy uczą się, jak je tworzyć.

Tworzenie ceramiki w podstawowej technice – flakon, kubek zdobiony.

Antyczne i współczesne zastosowanie tej techniki.

Uczestnicy poznają prehistoryczne i współczesne formy - styl kultury łużyckiej oraz folklor małopolski.

Warsztat ceramiczny 3

Folklor tradycyjny i folkloryzm, co je wyróżnia? Podstawowe elementy folkloru regionalnego i narodowego (dzielenie się wiedzą z muzeum, Internetu, wzajemne i partnerskie uczenie się (z j. ang. peer learning)).

Używamy: Gлина, angoby

Technika „gniecenia” - uczestnicy uczą się, jak tworzyć „małe formy” i jak je łączyć (kompozycja).

Uczestnicy poznają możliwości „małej formy” stworzonej z wygniecionej kuli.

Powstają małe dzwonki, czarki, korale lub zwierzaki.

Ozdoby są inspirowane folklorem regionalnym.

Technika „rzeźba” - uczestnicy poznają zasady tworzenia rzeźb 3D i płaskorzeźby (metody reliefowe, odcisk itp.)

Powstają anioły, smoki, lajkoniki itp.

Ozdoby są inspirowane folklorem regionalnym.



Warsztat ceramiczny 4

Dyskusja na temat jaka powinna być idealna pamiątka, jakie są jej cechy?

Podstawowe elementy projektowania pamiątek (dzielenie się wiedzą z wizyty w sklepie z pamiątkami i muzeum, internet, wzajemne i partnerskie uczenie się (z j. ang. peer learning)).

Używamy: Gлина, szkliva.

Część 1 Technika “szkliwienia” - uczestnicy doskonalą technikę szkliwienia.

Część 2 Tworzenie pamiątek (praca indywidualna, praca grupowa, model mieszany). Uczestnicy mogą wprowadzić podział ról w grupie np. ktoś tworzy szkic, ktoś wałkuje plastry, ktoś zajmuje się kolorowaniem itp.

Warsztat ceramiczny 5

Jak dekorować glinę? Podstawowe elementy dekoracji i kompozycji (dzielenie się wiedzą z wizyty w sklepie z pamiątkami i muzeum, internet, wzajemne i partnerskie uczenie się (z j. ang. peer learning)).

Używamy: Gлина, szkliva, szkło, tlenki.

Praca na prostej formie, takiej jak kafelek.

Część 1 Techniki dekorowania - uczestnicy uczą się, jak je dekorować, jak je łączyć (kompozycja).

Część 2 Technika “szkliwienia” - uczestnicy doskonalą technikę szkliwienia.

Część 3 Zadanie na kreatywność kafelek / mozaika - uczestnicy doskonalą technikę dekorowania i komponowania (praca indywidualna, praca grupowa, model mieszany). Uczestnicy mogą wprowadzić podział ról w grupie np. ktoś tworzy szkic, ktoś dekoruje kafelek, ktoś zajmuje się kompozycją itp.)



Warsztat ceramiczny 6

Zrób to sam!

Używamy: Gлина, szkliwa, szkło, tlenki.

Część 1 Refleksje

Zasięg warsztatów ceramicznych. Grupa decyduje o prezentacji wyników projektu.

Wystawa lub kiermasz? Gdzie, kiedy z kim?

Dyskusja o tym, czego się nauczyliśmy i jak możemy pokazać i wykorzystać nasze nowo nabyte umiejętności.

Co mogę stworzyć dla siebie, dla moich bliskich, dla mojej społeczności, na sprzedaż (przykłady: lokalne pamiątki, dekoracje, biżuteria ceramiczna, przedmioty użytkowe - misa, filiżanka, talerz)?

Część 2 Tworzymy przedmiot użytkowy (praca indywidualna, praca grupowa, model mieszany).

Plan pracy powstaje z pomysłów wybranych w ramach dyskusji.

Część 3 Techniki mieszane – uczestnicy doskonalią poznane techniki.

ETAP III Prezentacja rezultatów warsztatów;

Prezentacja rezultatów warsztatów (prac ceramicznych, zdjęć, kolaży)

Przygotowanie wystawy lub kiermaszu?

CEL: 1 Udostępnianie wyników warsztatów;

CEL: 2 Identyfikacja dostępnych opcji dla działań osobistych, zawodowych lub biznesowych;

CEL: 3 Nabycie nowych kompetencji społecznych i obywatelskich.



ETAP IV Ewaluacja

Podsumowanie zajęć z ceramiki oraz ich ewaluacja

6.1. Uczestnicy tworzą drzewo doświadczeń - "mapę wrażeń".

CEL: 1 Ewaluacja



Publikacja bezpłatna

Kraków, Polska

Styczeń 2020

Wydawca : Euro- Idea Fundacja Społeczno-Kulturalna

e-mail: euroidea.fsk@gmail.com

www: euroidea.wordpress.com



Sztuka jako narzędzie inkluzji społecznej - Moduł szkoleniowy by [Euro-Idea Fundacja Społeczno-Kulturalna](#) is licensed under a [Creative Commons Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe License](#).

W oparciu o utwór dostępny pod adresem <https://www.fostersocialinclusion.eu/>

Moduł szkoleniowy powstał w ramach projektu

Partnerstwa strategiczne na rzecz edukacji dorosłych – Wymiana Praktyk

Foster Social Inclusion: volunteering, social entrepreneurship and art for social inclusion

Projekt nr. 2019-1-PL01-KA204-065375



Erasmus+

Projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Ta publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska/Agencje Narodowe nie ponoszą odpowiedzialności za zamieszczoną w niej zawartość merytoryczną.

